

دستور زبان ایتالیایی

ترجمه و تدوین
آنتونیا شرکا

فرهنگ معاصر

تهران ۱۳۹۰

فهرست نویسی پیش از انتشار

- سرشناسه: شرکا، آنتونیا، ۱۳۴۵.
عنوان و نام پدیدآور: دستور زبان ایتالیایی / ترجمه و تدوین آنتونیا شرکا.
مشخصات نشر: تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ۲۵۲ ص: جدول.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۵-۰۲۰-۶
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه
موضوع: زبان ایتالیایی - دستور
رده بندی کنگره: PC۱۱۱۲/ش ۴۵۱۳۸۹
رده بندی دیویی: ۴۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۰۰۱۸۱

فرهنگ معاصر

شماره ۱۵۲، خیابان دانشگاه، تهران ۱۳۱۴۷۶۲۶۶۸

تلفن: ۶۶۹۵۲۶۳۲ فکس: ۶۶۴۱۷-۱۸

E-mail: info@farhangmoaser.com

website: www.farhangmoaser.com

دستور زبان ایتالیایی

ترجمه و تدوین: آنتونیا شرکا

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران شمال - گروه زبان ایتالیایی

صفحه آرای: پویا دارابی

طرح جلد: پاشا دارابی

حروفچینی: مهری فرخنده پور

ناظر چاپ: سیاوش موسایی

چاپ و صحافی: قدیانی

چاپ اول: ۱۳۹۰ / تیراز: ۱۵۰۰ نسخه

کلیه حقوق این اثر متعلق به «مؤسسه فرهنگ معاصر» است و هر نوع استفاده
بازرگانی از این اثر اعم از زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری و یا تکثیر به
هر صورت دیگر، کلاً و جزئاً، ممنوع و قابل تعقیب قانونی است.

فهرست

پیشگفتار

مقدمه

۱. مفاهیم پایه

الفبای زبان ایتالیایی

تلفظ

آپتروف

حذف حرف یا جزء پایانی

هجا و هجاگذاری

حروف بزرگ آغازگر

علامت نقطه گذاری

۲. حرف تعریف

حرف تعریف معین

۲۲	حرف تعریف نامعین
۲۴	حرف تعریف بخش نما
۲۵	۳. اسم
۲۸	نوع
۲۹	حالت
۴۱	شکل ظاهری
۴۷	۴. صفت
۴۹	صفات بیانی یا توصیفی
۶۱	صفات معین
۷۹	۵. ضمیر
۸۲	ضمایر شخصی
۸۹	ضمایر موصولی
۹۰	ضمایر ملکی
۹۱	ضمایر اشاره
۹۳	ضمایر مبهم
۹۵	ضمایر پرسشی و تعجبی
۹۷	۶. قید
۹۹	قید حالت
۱۰۰	قید مکان
۱۰۲	قید زمان
۱۰۴	قید مقدار
۱۰۵	قید قضاوت
۱۰۶	درجات قید

۱۱۱	۷. حروف اضافه
۱۱۳	حروف اضافه مختص
۱۲۲	حروف اضافه مشترک
۱۲۷	۸. حرف ربط
۱۲۹	حروف ربط همسایه
۱۳۰	حروف ربط پیرو
۱۳۵	۹. فعل
۱۳۹	صرف
۱۴۰	وجه
۱۴۲	زمان
۱۵۹	شخص و تعداد
۱۵۹	نوع
۲۱۲	تطابق زمانی و وجهی افعال
۲۲۶	واژه‌نامه ایتالیایی - فارسی

پیشگفتار

زبان ایتالیایی ریشه‌های لاتین دارد و در کنار زبان‌های اسپانیایی، فرانسوی، رومانیایی و لادین در زیرشاخهٔ «رمانس» آن قرار می‌گیرد. زبان ایتالیایی در کشورهای ایتالیا و واتیکان و بخشی از سوئیس به عنوان زبان رسمی برای مکالمات روزمره و برقراری ارتباط به کار می‌رود. سابقهٔ تدریس زبان ایتالیایی در ایران به پیش از انقلاب اسلامی در دانشگاه تهران برمی‌گردد. از سال ۱۳۶۷ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال نیز گروه زبان ایتالیایی با گرایش مترجمی در مقطع کارشناسی راه‌اندازی شده است. به رغم این پیشینهٔ دانشگاه و به رغم روابط حسنه‌ای که در دوره‌های مختلف تاریخی در زمینه‌های بازرگانی، فرهنگی و سیاسی بین ایران و ایتالیا بوده است، متأسفانه کتب تخصصی اندکی برای آموزش زبان ایتالیایی در اختیار دانشجویان و زبان‌آموزان ایرانی علاقه‌مند است.

در کتاب حاضر علاوه بر آن‌که از منابع معتبر دستور زبان ایتالیایی برای جست‌وجوی قواعد علمی روز استفاده شده، از تجربهٔ شخصی نگارنده - که سابقه‌ای پانزده‌ساله در تدریس دستور زبان در سطوح مختلف از مبتدی تا پیشرفته در دانشگاه دارد - نیز بهره‌برده شده است؛ تجربه‌ای که سر کلاس‌های درس و همچنین حین ترجمهٔ کتب و مقالات به دست آمده است. از این رو کوشیده شده است کتاب نگاهی کاربردی و عملی به مقولهٔ

دستور زبان ایتالیایی داشته باشد که قابل تطبیق با دستور زبان فارسی باشد. بنابراین بیشتر از مثال‌ها و نمونه‌هایی استفاده شده است که نقطه ضعف زبان آموز ایرانی بوده و از اشتباهات مکرر دانشجویان به شمار می‌رود.

براین اساس، اساتید، مدرسین، دانشجویان و علاقه‌مندان می‌توانند از این کتاب به عنوان منبعی برای رفع شبهات دستوری خود چه از نظر تئوری و چه عملی و به عنوان ایزاری برای یادگیری زبان ایتالیایی بهره‌جویند.

از ویژگی‌های مهم این کتاب می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- بهره‌گیری از منابع روزآمد آموزش دستور زبان برای خارجیان.

- مرور خطاهای رایج دانشجویان زبان ایتالیایی و ارائه راهکارهایی برای کاهش آنها.

- استفاده از اصطلاحات دستوری متعارف بر اساس استانداردهای اتحادیه اروپا برای زبان ایتالیایی و کتب درسی آموزش و پرورش برای معادل فارسی اصطلاحات.

- طبقه‌بندی و جدول‌بندی مباحث مختلف به طوری که خواننده دچار سردرگمی و آشفتگی نشود و سپس ارائه نکات دستوری، پیشنهادها، عملی و مثال‌های روزمره برای تثبیت اطلاعات در ذهن زبان آموز. کتاب، نخست با مفاهیم پایه وازگان آغاز می‌شود و سپس عناصر مهم جمله شامل حروف تعریف، اسامی، صفات، ضمائر، قیود، حروف اضافه، حروف ربط و افعال در بخش‌های مستقل مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرند.

برای تدوین این کتاب از منابع زیر استفاده شده است:

- *Grammatica italiana*, 2005, Avallardi, Milano
- *Fare italiano*, 1999, Archimede, Milano
- *Grammatica pratica della lingua italiana*, 2007, Alma, Firenze
- *Gramm. it*, 2009, Bonacci, Roma
- *Grammatica essenziale della lingua italiana con esercizi*, 2003, Guerra, Perugia

- دستور تطبیقی ایتالیایی - فارسی. ۱۳۶۸. دکتر اشرف محمودیان،
انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
- نگاهی نو به دنیای دیگر. دستور زبان ایتالیایی. ۱۳۸۱. دکتر فریبا
خاکپور. نشر هنر و تربیت، تهران.

این کتاب را به یاد مادر مرحوم سیلوانا نالین - که زبان ایتالیایی را
از او دارم - پدرم خلیل شرکا، همسرم محسن بیگ آقا و فرزندانم دانیال و
یلدا تقدیم می‌کنم.

آنتونیا شرکا

شهریور ۱۳۸۹

www.ketab.ir

مقدمه

دستور زبان جزو مبانی اولیه هر زبان و دروس پایه رشته‌های زبان در دانشگاه‌هاست؛ درسی نه چندان محبوب در میان دانشجویان اما بسیار مهم و اساسی در فراگیری یک زبان جدید. دستور زبان حکم ابزار کار را برای زبان‌آموزی دارد که می‌خواهد به ربانی بیگانه صحبت کند، بنویسد و بخواند؛ حکم مواد خامی که ممکن است به خودی خود جاذبه‌ای ایجاد نکند و حتی فرمول‌وار و خشک به نظر برسد اما تصور ارتباط برقرار کردن یا ترجمه از یا به زبان خارجی بدون دانش دستوری، امری محال است.

زبان ایتالیایی در ایران جزو زبان‌های نادر به حساب می‌آید. کتاب‌های آموزشی ایتالیایی که در کشور ما افست شده و به چاپ رسیده‌اند و در مراکز آموزشی تدریس می‌شوند یکی دو عنوان بیشتر نیستند و کتاب‌های آموزش دستور زبان ایتالیایی به فارسی از تعداد انگشتان یک دست هم فراتر نمی‌رود؛ مابقی هرچه هست جزوات کلاسی، فتوکپی‌های پراکنده از کتاب‌های ایتالیایی و تک‌وتوک پایگاه‌های اینترنتی آموزش زبان است که دانشجویان و زبان‌آموزان نومیث از درک قواعد دستوری ایتالیایی بعضاً غایب در زبان فارسی، در اختیار دارند و بعد یک دنیا ابهام و پرسش بی‌پاسخ ... در کتابی که در دست دارید کوشش شده است گامی هرچند کوچک در راه رفع شبهات دستوری برداشته شود. هدف، ارائه قواعد دستوری

- و البته بی‌قاعدگی‌های بی‌شمار زبان ایتالیایی - در قالب جداول مختصر و مفید، توضیحات موجز و کوتاه و در نهایت مثال‌های ساده همراه با ترجمه فارسی بوده تا امکان مقابله دو زبان و یافتن تشابهات راهگشا فراهم شود. به هر حال باید پذیرفت که زبان، موجود زنده‌ای است که هر چقدر بکوشیم آن را در قالب‌هایی بگنجانیم با نشتی‌هایی از گوشه و کنار قالب‌ها به جا می‌ماند که همان «استثنا»های دستوری هستند. استثناهایی که تن به هیچ قالبی نمی‌دهند، حاضر نیستند پیوندشان را با قالب‌های اجدادی چه با لاتینی خود بگسلند و یا قالب‌های جدیدی را طلب می‌کنند که در زبان عامیانه متداول شده و خلاصه به زبان بی‌زبانی از زبان آموز می‌خواهند که هویتشان را به رسمیت بشناسد. به این استنها اضافه کنید آن قواعدی را که قالب‌بندی هم شده‌اند اما چون معادل فارسی ندارند، به سختی ملکه ذهن زبان آموز می‌شوند مانند حروف تعریف معین و کاربردشان، حروف اضافه که قلمروی درندشت خود را دارند، و برخی وجه‌ها و زمان‌های افعال که در زبان مادری خود عمری را بدون آنها سر کرده‌ایم و بنابراین بارها از خود می‌پرسیم چه ضرورتی به وجود و یادگیری‌شان هست؟! پاسخش ساده است: هر زبانی دنیایی است نو که قوانین و اصول خود را دارد و فرد بیگانه تنها می‌تواند امید به یافتن شباهت‌ها داشته باشد بی‌آنکه روی مطابقت برابر با اصل آن پای بفشارد.

ادعایمان این است که تسلط به یک زبان بیگانه به واسطه یادگیری معانی واژه‌ها میسر نمی‌شود بلکه کشف رابطه بین واژه‌ها و معانی جدیدی که از آن به دست می‌آید، تنها راه رمزگشایی از زوایای ناشناخته زبان جدید است؛ و این کتاب کاوشی است در سرزمین بیکران دستور زبان ایتالیایی.

آنتونیا شرکا

شهریور ۱۳۸۹